

[Erik Eriksen.]

hr. Peter Nielsen — at adskillige af de socialdemokratiske forhandlere her og dér måtte skræve langt for at sætte over svælget mellem realiteterne og den tidligere så ildnende propagandatale.

Jeg må her gøre det indskud, at når samfundets økonomi bliver så indviklet, at den enkelte kan have svært ved at sætte sig ind i sammenhængen, er det vel forståeligt, at mange slår sig til tåls med forenkledede fremstillinger af problemerne. Jeg tror dog, jeg må sige, at det er farligt, når sådanne forklaringer ikke blot er forenkledede, men også fremsættes, uden at man har helsehedens tarv for øje.

Vi har i disse år set adskillige af de såkaldte interesseorganisationer komme med stærkt forenkledede og ofte tendentiøse udtalelser, hvor det eneste formål har været i den øjeblikkelige situation at give medlemmerne fordele. Det kan ikke kraftigt nok understreges, at således som magtfordelingen er herhjemme, kan ingen betydende gruppe ret længe opnå fordele, som forholdes andre betydende grupper, og derigennem kan udviklingen få en kedelig og skæv retning, således som vi har set det til overflod det sidste par år. Derfor er mange af interesseorganisationernes sejre i virkeligheden til skade for deres egne medlemmers interesser på lidt længere sigt, og jeg tror, det ville være til gavn for alle parter, om lidt flere ville gøre sig denne sammenhæng klar.

Jeg har fremdraget dette i dag, fordi den aktuelle debat har vist, at adskillige organisationsledere synes at tillægge fordelingen langt større betydning end produktionen. Det fælles mål for vor økonomiske politik må dog være at øge produktionen så meget, at alle kan få del i en øget levelfod. Når jeg har sagt det, tør jeg godt føje til, at politiske kræfter og stærke organisationer skal så nok vide at sikre en passende fordeling af produktionsfremskridtet, men fordelingen kan dog kun blive noget sekundært. Begynder vi nemlig med at tænke på fordelingen, kan det meget let betyde, at der slet ikke bliver noget produktionsfremskridt at fordele, men at resultatet bliver det, vi kender: valutavanskeligheder og arbejdsløshed. Men det er jo desværre sådan, at doktriner, der måske kunne have et reelt indhold for en

menneskealder siden, stadig er baggrund for megen agitation.

Når vi har kunnet deltage i disse forligsförhandlinger og være med til at slutte dette forlig — og være med til det med glæde — er det naturligvis ikke noget, der er bestemt af følelser, så er det ganske enkelt, fordi vi kunne vinde ørenlyd for synspunkter, som vi — uden held — har hævdet i årevis. Det har været det væsentlige for os ved denne kriselovgivning, ved dette forlig, at opnå afdæmpning af den offentlige bygge- og anlægsvirksomhed. Jeg tænker også på den lille breche, der er skudt i huslejelovgivningen, jeg tænker på afviklingen af statsejendomsskatterne, på ordningen med hensyn til amtsskatterne, på dette, at skatter og afgifter skal udgå af pristallet, og jeg tænker på de bedre opsparingsmuligheder, og hvad der i øvrigt er summeret op i udvalgets betænkning.

Vi er også, må jeg sige, i overensstemmelse med venstres sidste landsmødeudtalelse, når vi er gået ind for en omlægning af skatterne fra direkte til indirekte. Så alvorlig som situationen er, kunne vi tilslutte os regeringens tanke om en almindelig omsætningsafgift. Det er vel nok sådan, at ud fra administrative synspunkter er det en fordel, at afgiften blev lagt i engrosleddet og ikke i detailleddet; det gælder vel ikke mindst efter de undtagelser, som det er lykkedes at få gennemført. Det var jo ikke godt, hvis alt for mange handlende — sådan som de har givet udtryk for — skulle blive generet ved en afgift i detailleddet. Og jeg ved ikke, men måske er det endnu en fordel, at det formentlig vil vise sig lettest at indpasse en omsætningsafgift i engrosleddet, når vi tænker på fællesmarkedets skattesystem. Jeg ved det som sagt ikke, men jeg vil tro det.

Vi har også fra venstres og det konservative folkepartis side lagt megen vægt på, at den kompensation, som vi anså det for en selvfølge at yde, udelukkende fik et socialt sigte. Vi ønskede at give kompensation til de befolkningsgrupper, for hvem omsætningsafgiften ellers kunne blive en urimelig belastning, hvis ikke andre skatter lettedes og børnetilskuddet øgedes.

Det er ganske enkelt: det, der i første omgang fik forhandlingerne til at bryde sammen, var, at vi ikke kunne gå med til at